

Универзитет у Београду
Саобраћајни факултет
Наставно-научном већу

Кандидат Решад Нуходић поднео је 3.11.2011. године Наставно-научном већу Захтев за почетак оцене и одбране докторске дисертације под називом „ПРОЈЕКТОВАЊЕ ПРОЦЕСА РЕСТРУКТУРИРАЊА ЖЕЛЕЗНИЧКОГ СЕКТОРА КОРИШЋЕЊЕМ ФАЗИ ЛОГИКЕ И ФАЗИ АНАЛИТИЧКОГ МРЕЖНОГ ПРОЦЕСА“.

Наставно-научно веће именовало нас је на седници одржаној 16.11.2011. године у Комисију за оцenu и одбрану те докторске дисертације и подносимо следећи

ИЗВЕШТАЈ

1. УВОД

Хронологија

- 23.11.2010. – Пријава докторске дисертације Наставно-научном већу
- 22.12.2010. – Наставно-научно веће формирало Комисију за оцenu подобности кандидата и теме
- 26.01.2011. – Комисија за оцenu подобности кандидата и теме предала извештај Наставно-научном већу
- 04.02.2011. – Наставно-научно веће прихватило позитивну оцenu Комисије за оцenu подобности кандидата и теме, и именовало за ментора др Небојшу Бојовића, редовног професора Саобраћајног факултета
- 07.03.2011. – Веће научних области техничких наука Универзитета у Београду дало сагласност на предлог теме
- 03.11.2011. – Предаја завршене докторске дисертације уз захтев Наставно-научном већу за почетак поступка за оцenu и одбрану
- 16.11.2011. – Наставно-научно веће формирало Комисију за оцenu и одбрану докторске дисертације

Место дисертације

Тема докторске дисертације припада научној области „Железнички саобраћај“, а ужој научној области „Организација и управљање у саобраћају и транспорту“.

Биографија

Образовање и усавршавање

Решад Нухоџић рођен је 1968. године у Бијелом Пољу, где је стекао основно образовање. Средњу школу и Саобраћајни факултет је завршио у Сарајеву. Просечна оцена у току студија је износила 8,6, а дипломски рад под називом „Технологија рада и капацитета станице Рајловац теретна“ је одбранио са оценом 10, 1989. године.

Последипломске студије, смер „Менаџмент у саобраћају и транспорту“, је уписао на Саобраћајном факултету у Београду. Предмете предвиђене Наставним планом и програмом је положио са просечном оценом 9,8. Магистарски рад под насловом „Развој модела реструктурирања Жељезнице Црне Горе“ је одбранио 2008. године, такође, на Саобраћајном факултету у Београду под менторством проф. др Небојше Бојовића и стекао титулу магистра техничких наука.

Радно искуство

У ЖТО Сарајево, секција Бихаћ, запослио се 1990. године. Од 1992. године ради у данашњем предузећу “Жељезнице Црне Горе” А.Д. , односно “Жељезнички превоз Црне Горе” А.Д. на различитим пословима и радним местима и то:

Датум од - до	Локација	Компанија	Позиција
2008-данас	Подгорица	Жељезнички превоз Црне Горе А.Д.	Председник Одбора директора
2006-2008	Подгорица	Жељезница Црне Горе А.Д.	Члан Одбора директора
2006-2008	Подгорица	Жељезница Црне Горе А.Д.	Руководилац тима за имплементацију Пројекта
2002-2006	Подгорица	Жељезница Црне Горе А.Д.	Извршни директор
1999-2002	Подгорица	Жељезница Црне Горе А.Д.	Директор Сектора за превоз
1998–1999	Подгорица	ЈП Жељезнице Црне Горе	Руководилац саобраћајне службе
1992–1998	Подгорица	ЈП Жељезнице Црне Горе	Главни инжењер
1990–1992	Бихаћ	ЖТО Сарајево - Секција Бихаћ	Главни саобраћајни диспечер

Тренутно обавља дужност председника Одбора директора Жељезничког превоза Црне Горе А.Д.

Такође, обављао је и следеће дужности:

- 2005-2006. - Члан Управног одбора Заједнице Југословенских железница (ЗЈЖ)

- 2002-2005. - Председник одбора удружења саобраћаја у Привредној комори Црне Горе
- Председник Радне групе за израду Закона о железници Републике Црне Горе, Подгорица, 2003. (Законом се уводи железничко тржиште у Црној Гори)
- Учествовао у више радних група за израду појединих правилника из области саобраћаја у периоду функционисања ЗЛЖ у периоду 1990-1999.

Учешће на истраживачким пројектима

1. „Стратегија саобраћаја Републике Црне Горе”, Министарство поморства и саобраћаја, Република Црна Гора, Подгорица, 2007.
2. „Саобраћајна студија”, Економски факултет, Подгорица, 2005. (Студија је урађена за потребе израде Просторног плана Републике Црне Горе)
3. „Имплементација система за аутоматску продају карата и резервисање мјеста у ЖЦГ”, СУПРА – Загреб, 2004.
4. „Реструктурирање Жељезнице Црне Горе“, Економски факултет из Београда, НИЦЕФ, 2005.
5. „Увођење система квалитета Жељезнице Црне Горе“, Машински факултет - Подгорица и Центар за квалитет – Подгорица, 2003-2005.
6. „Развој информационог система „Жељезница Црне Горе“, Еи Бул Ниш, 2002.

2. ОПИС ДИСЕРТАЦИЈЕ

Структура и садржај дисертације

Дисертација се састоји од главног корпуса који има 8 поглавља на укупно 128 страница, референтне литературе од 172 јединице на 9 страна, и једног прилога који има 25 страна.

Кратак приказ појединачних поглавља

Прво поглавље представља кратки увод у дисертацију који даје њен оквир и структуру, дефинисани су циљеви и значај истраживања, а дато је и образложење теме и опис проблема.

Друго поглавље описује оквире за реструктурирање железнице, уз преглед смерница Европске уније у процесу реструктурирања и релевантних директива из области железнице.

Треће поглавље приказује компаративну анализу досадашњих искустава и модела организације железничких компанија, као и критички преглед европских и светских стратегија реструктурирања. Урађена је анализа корелације између модела организације железничких управа и релевантних фактора окружења у Европи.

У **Четвртном поглављу** развијен је модел за избор маркетинг стратегије железничке компаније применом FANP (*Fuzzy analytic hierarchy process*) приступа. Железничка компанија која је успостављена да организује превоз и сепарирана од предузећа задуженог за инфраструктуру треба да послује рентабилно и да буде тржишно оријентисана. Либерализација железничког транспортног тржишта захтева флексибилно прилагођавање новим и значајно различитим релацијама на овом тржишту. Маркетинг стратегије могу помоћи овој компанији да управља односима са клијентом са циљем да пре свега задржи оне клијенте који значајно учествују у укупном профиту. Циљним маркетингом се тако повећава профит железничке компаније, те она постаје ефективнија и ефикаснија. Ово се постиже применом најбоље маркетинг стратегије за одређену групу клијената. Фази логика је коришћена због постојања неколико међусобно некомпатибилних критеријума, који су описани лингвистичким изразима и нумеричким вредностима, са различитим физичким јединицама. Модел за избор маркетинг стратегије железничке компаније на основу четири критеријума оцењује три разматране алтернативе.

Пето поглавље посвећено је моделу избора организације применом FANP приступа. Дизајнирање организационе структуре је један од главних проблема у области организације. Значај одређивања подесне организационе структуре за железничку компанију је посебно данас изазован, због значајних утицаја на либерализованом транспортном и демонополизованом железничком тржишту. Само са адекватном организационом структуром железничка компанија може да реализује своје циљеве. Предложено је решење овог проблема применом фази аналитичког мрежног процеса. FANP (*Fuzzy analytic network process*) је адекватна метода за овај проблем због могућности разматрања непрецизности система, песимизма односно оптимизма доносиоца одлука, те међузависности и повратних веза између елемената система. Излаз разматраног модела је предлог за избор подесне организационе структуре железничке компаније. Модел развијен у овој докторској дисертацији рангира претходно дефинисане алтернативе, на основу четири групе критеријума, и већег броја поткритеријума.

У шестом поглављу развијени су потенцијални модели организационе структуре организације „Железнички превоз Црне Горе А.Д.“ (ЖПЦГ). Ово поглавље састоји се из три дела. Први део описује карактеристике постојеће организације ЖПЦГ. Други део приказује критеријуме за генерисање основних модела и даје њихов опис. У трећем делу урађена је SWOT анализа предложених основних модела организације предузећа.

Седмо поглавље приказује примену фази АНР приступа за избор модела организације ЖПЦГ. Развијен модел анализира шест потенцијалних алтернатива организационе структуре ЖПЦГ, на основу дефинисаних релевантних критеријума.

Осмо поглавље садржи закључке дисертације и будуће правце истраживања.

3. ОЦЕНА ДИСЕРТАЦИЈЕ

Савременост, оригиналност и значај

Дисертација представља оригинални допринос решавању проблема процеса реструктурирања и избора модела организације железничког предузећа.

Осврт на референтну и коришћену литературу

Допринос докторске дисертације је заснован на познавању резултата досадашњих истраживања у овој области на која се ослања, уз иновативни предлог модела за избор организације железничког предузећа.

Анализа примењених научних метода и њихова адекватност за спроведено истраживање

Постоје многобројни модели за избор организационе структуре компанија, као и различите методе. Један специфичан приступ је и контингентна теорија, која је посебно анализирана у овој докторској дисертацији. Контингентна теорија подразумева разматрање вишедимензионалног утицаја окружења на избор организационе структуре. Приликом решавања овог комплексног задатка узето је у обзир следеће: актуелне карактеристике окружења, као што су развој тржишта и индустрија, технолошки, економски, политички и социолошки систем; технологија, која се користи у предузећу; величина предузећа; као и тип стратегије предузећа.

Оцена примењивости и верификације остварених резултата

Предложена тема изабрана је у складу са израженом актуелном потребом дефинисања одговарајућих модела организације железничких компанија у свету, и посебно у Европи, који би их прилагодио тржишним условима привређивања. У новим друштвеним, политичким и макроекономским кретањима, као и јасно одређеним трендом смањења јавних расхода, потребно је пронаћи нове организационе моделе који ће обезбедити железнице са много већим степеном продуктивности. Према смерницама ЕУ основна препрека ка ефикаснијим и ефективнијим железницама у Европи је њен данашњи нетржишни облик организације. Последица наведеног је да се стање на железници може мењати само радикалним и свеобухватним променама њене организације и начина функционисања.

Оцена способности кандидата за самосталан научни рад

На основу претходно изнетих оцена дисертације може се закључити и то да је кандидат несумњиво показао способност за самостални научни рад.

4. ОСТВАРЕНИ НАУЧНИ ДОПРИНОС

Приказ остварених научних доприноса

Анализирајући целокупан материјал који је изложен у докторској дисертацији кандидата Решада Нухоџића, сматрамо да је остварен оригиналан научни допринос. Као најзначајнији доприноси докторске дисертације издвајају се следећи:

- Решен је проблем избора најпогоднијег модела железничке организације
- Развијени су фази вишекритеријумски модели за избор организационе структуре железничке компаније у процесу реструктурирања
- Дефинисани су релевантни критеријуми за процес избора организационе структуре железничког предузећа
- Развијен је нови модел за избор маркетинг стратегије железничке компаније применом фази вишекритеријумског приступа
- Предложен је модел за избор организационе структуре железничке компаније у процесу реструктурирања применом фази вишекритеријумског приступа

Критичка анализа резултата истраживања

Основни циљ у овој докторској дисертацији је да се научно сагледа процес реструктурирања и процес доношења одлука које карактерише велики број стохастичких променљивих, и да се смањи укупни ризик и неизвесност преласка на нови организациони облик железничке компаније Црне Горе. Истакнуто је да нова организациона структура предузећа и железничког сектора у целини треба да направи заокрет у домену, оријентације на кориснике, разматрања тржишта, финансијске консолидације предузећа, повећања продуктивности и оперативне ефикасности, као и смањења броја запослених и хијерархијских нивоа уз повећање њихове компетенције.

Очекивана примена резултата у пракси

У дисертацији је извршено моделирање нове организације железнице које захтева вишедимензионални приступ и подразумева синхроно сагледавање информационог система, процеса одлучивања и организационе структуре. Процењено је да су за постизање овог циља, поред осталог, неопходна нова знања, способан менаџмент, мотивација свих актера овог процеса, као и интегрисане и координисане бројне активности како унутар железнице, тако и у њеном окружењу. Сprovedено је истраживање организационе структуре железнице и предлог модела организације засноване су на научним основама и методама савремене организације и менаџмента, директивама Европске уније и искуствима других железница. Верификовање остварених резултата изведено је на примеру избора модела организационе структуре „Железничког превоза Црне Горе а.д.“.

Верификација научних доприноса

Резултате истраживања у оквиру области коју третира ова дисертација кандидат је објављивао и саопштавао и то:

МАГИСТАРСКИ РАД

„Развој модела реструктурирања Железнице Црне Горе”, Саобраћајни факултет, Београд, 2008.

Nuhodžić R., Macura D., Bojović N. (2010) “One approach for management rail marketing strategies”, Economic Computational and Economic Cybernetics Studies and Research, Volume 44, N° 1/2010, pp. 237-255, Impact factor 2010: 0,247

СПИСАК ОБЈАВЉЕНИХ И САОПШТЕНИХ РАДОВА НА СКУПОВИМА

1. Milenković M., Bojović N. and **Nuhodžić R.** (2011) “A model for rail freight car inventory process”, BALCOR, Thessaloniki 22-24.09.2011, Proceedings of papers, pp. 175-182
2. Бошковић Б., Росић С., Бугариновић., **Нухоџић Р.** (2011) „Железничко тржиште држава југоисточне Европе – параметри за хармонизацију развоја”, Први БиХ конгрес о жељезницама, Сарајево 29-30 септембар 2011., Зборник радова, 9 стр.
3. **Нухоџић Р.**, Бошковић Б., Бојовић Н., Стојадиновић Д., (2010) „Нови концепт превоза путника превоза путника железницом на релацији Београд-Бар“, Међународна конференција „Стратешки развој саобраћајног коридора Букурешт-Београд-Бар-Бари“ – „4Б“, Бар, 31. мај 2010., Зборник радова, стр. 121-129
4. Росић С., Бошковић Б., **Нухоџић Р.**, (2010) „Хармонизација процеса реструктурирања железничке администрације и железничких предузећа“, Међународна конференција „Стратешки развој саобраћајног коридора Букурешт-Београд-Бар-Бари“ – „4Б“, Бар, 31. мај 2010., Зборник радова, стр. 113-120
5. Бошковић Б., **Нухоџић Р.**, Бојовић Н. (2008) „Избор модела организације `Жељезница Црне Горе` А.Д. у процесу реструктурирања”, SYMOPIS, Соко Бања, 15-16. септембар 2008. године, Зборник радова, стр. 393-396
6. **Нухоџић Р.**, Бошковић Б. (2006) „Капацитети и варијанте позиције регулаторног тијела за жељезнички саобраћај у Црној Гори“, ЖЕЛКОН, Ниш, 19. и 20. октобар 2006. године, Зборник радова, стр. 279-282

5. ЗАКЉУЧАК И ПРЕДЛОГ

Комисија закључује да докторска дисертација под називом „ПРОЈЕКТОВАЊЕ ПРОЦЕСА РЕСТРУКТУРИРАЊА ЖЕЛЕЗНИЧКОГ СЕКТОРА КОРИШЋЕЊЕМ ФАЗИ ЛОГИКЕ И ФАЗИ АНАЛИТИЧКОГ МРЕЖНОГ ПРОЦЕСА“ кандидата Решада Нухоџића, у потпуности задовољава критеријуме који важе за ову врсту дела. Она представља оригинални научни допринос у области железничког саобраћаја. Очекује се коришћење резултата у области организације и управљања транспортним системима.

Комисија такође закључује да је кандидат Решад Нухоџић показао способност за самостални научно-истраживачки рад.

Комисија предлаже Наставно-научном већу да прихвати докторску дисертацију кандидата Решад Нухоџића и да одобри јавну одбрану.

Комисија:

Проф. др Небојша Бојовић, редовни професор

Доц. др Драгомир Мандић, редовни професор

Проф. др Милан Мартић, редовни професор Факултета Организационих наука